

Педагогічна освіта

УДК 37.036.5

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15185383>

Виховання естетичного смаку у майбутніх учителів музичного мистецтва на заняттях інструментально-виконавської майстерності

Тищик Вадим Борисович

кандидат мистецтвознавства, завідувачка кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя, Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, пров. Руставелі, 7, м. Харків, 61000, <https://orcid.org/0000-0002-9962-3069>

Цуранова Оксана Олексіївна

кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувачка кафедри фортепіано, Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, пров. Руставелі, 7, м. Харків, 61001, <https://orcid.org/0000-0002-1516-1582>

Мельниченко Максим Вікторович

доктор мистецтва, викладач кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя; Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради; провулок Руставелі, 7, м. Харків, 61001, Україна, e-mail: melnuchenko21923@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-2017-9461>

Прийнято: 24.03.2025 | Опубліковано: 04.04.2025

Анотація. У статті досліджується процес виховання естетичного смаку у майбутніх учителів музичного мистецтва, зокрема на заняттях інструментально-виконавської майстерності. Автори підкреслюють, що здатність розуміти й цінувати мистецтво є невід'ємною частиною естетичного розвитку особистості, і важливим етапом у цьому процесі є формування естетичного смаку. Естетичний смак дає можливість не лише сприймати та оцінювати красу, а й глибше розуміти мистецтво, відрізнити високу художню цінність від поверхових чи примітивних проявів. Поглиблене сприйняття мистецтва дозволяє створювати власну систему цінностей, яка стає основою творчої діяльності педагога. Особливу увагу автори приділяють розвитку музичного смаку, який є ключовим елементом у професійній підготовці майбутніх музикантів.

Музичний смак, як і загальний естетичний смак, формується в процесі навчання та виховання через інтеграцію музичних знань, технічних навичок і емоційної чутливості. Оскільки музика є одним із найбільш емоційних і складних видів мистецтва, здатність до її глибокого сприйняття вимагає постійного розвитку когнітивних та перцептивних механізмів. У статті зазначено, що для формування музичного смаку важливими є не тільки слухові здібності, а й здатність до інтелектуального аналізу музичних творів, розуміння їх змісту, стилістичних особливостей та культурного контексту.

Процес формування естетичного смаку у здобувачів тісно пов'язаний із діяльністю викладача, який є не лише технічним наставником, а й культурним провідником. Саме викладач, через індивідуальні заняття з майбутніми музикантами, створює умови для розвитку емоційної чутливості та художнього бачення, формує вміння не тільки виконувати музику, а й інтерпретувати її в контексті емоційної глибини та культурної значущості. Зокрема, на індивідуальних заняттях із таких інструментів, як баян і фортепіано, здобувачі вчаться слухати та розуміти музику на більш глибокому

рівні, враховуючи не лише технічні характеристики, а й емоційні та образні аспекти твору.

Особливу роль у цьому процесі відіграє музичне сприйняття, яке є основою для розвитку музично-естетичного смаку. Заняття, на яких здобувачі мають змогу аналізувати та порівнювати різні трактування одного й того ж твору, сприяють розвитку музичної чутливості, здатності до критичної оцінки виконання та формування власного художнього судження.

Крім того, індивідуальні заняття з інструментально-виконавської майстерності мають важливе значення для розвитку технічних і виразних навичок здобувача, оскільки кожен музичний твір має свою особливу стилістику та жанрову природу, студентам необхідно глибоко зануритися в інтерпретацію твору, осмислити його музичні засоби та передати художній образ у своєму виконанні. Для цього важливо розвивати здатність до самостійної роботи, навчитися планувати практику, критично слухати себе, працювати над технічними аспектами виконання, а також формувати сценічну артистичність.

Індивідуальні заняття також сприяють розвитку музичної універсальності, оскільки під час них здобувачі мають змогу працювати не тільки над класичним репертуаром, а й освоювати сучасні музичні твори. Це дозволяє їм розширювати музичний кругозір, збагачувати свій виконавський досвід та формувати власне унікальне музичне вираження. Важливим аспектом є також розвиток здатності до багатоголосого мислення та ансамблевого відчуття, що є необхідними для виконання більш складних музичних творів у майбутній педагогічній діяльності.

У підсумку, індивідуальні заняття інструментально-виконавської майстерності відіграють ключову роль у професійній підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва, оскільки вони створюють умови для глибокого освоєння музичних творів, розвитку технічних і художніх навичок, а також

формування естетичного смаку та музичного бачення, що необхідно для подальшої педагогічної діяльності. Виховання естетичного смаку та музичної чутливості у здобувачів є основою їх здатності не лише виконувати музику, а й передавати її красу та значення іншим, сприяючи таким чином розвитку музичної культури в суспільстві.

***Ключові слова:** смак, естетичний смак, музичний смак, музична культура, духовна культура, музичні здібності, індивідуальні заняття з інструментально-виконавської майстерності, майбутні вчителі музичного мистецтва.*

The formation of aesthetic taste in future music education teachers during instrumental performance classes

Tyshchyk Vadym Borisovych

Candidate of Art Criticism (Ph. D.), head of the department of musical and instrumental teacher training, Communal institution «Kharkiv Humanitarian and Pedagogical Academy» of the Kharkiv Regional Council, Rustaveli lane, 7, Kharkiv, 61000, <https://orcid.org/0000-0002-9962-3069>

Tsuranova Oksana Oleksiivna

Ph.D. Study of Art, associate professor, head of the piano department, Municipal Establishment «Kharkiv Humanitarian-Pedagogical Academy» of the Kharkiv Regional Council, Kharkiv, 7 Rustaveli Lane, <https://orcid.org/0000-0002-1516-1582>

Melnuchenko Maksym Viktorovych

Doctor of Art, teacher of the Department of Musical and Instrumental Teacher's Training of the Communal Institution «Kharkiv Humanitarian and Pedagogical Academy» of the Kharkiv Regional Council, 61001, Kharkiv, 7 Rustaveli Lane, e-mail: melnuchenko21923@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-2017-9461>

***Abstract.** The article explores the process of fostering aesthetic taste in future music education teachers, particularly during instrumental performance classes. The authors emphasize that the ability to understand and appreciate art is an integral part of an individual's aesthetic development, with the formation of aesthetic taste being a significant stage in this process. Aesthetic taste allows one not only to perceive and evaluate beauty but also to understand art on a deeper level, distinguishing high artistic value from superficial or primitive expressions. A profound understanding of art enables the creation of a personal value system, which becomes the foundation for the teacher's creative activity. Special attention is given to the development of musical taste, which is a key element in the professional preparation of future musicians.*

Musical taste, like general aesthetic taste, is formed through education and training by integrating musical knowledge, technical skills, and emotional sensitivity. Since music is one of the most emotional and complex forms of art, the ability to perceive it deeply requires the continuous development of cognitive and perceptual mechanisms. The article notes that in the formation of musical taste, not only auditory abilities but also the capacity for intellectual analysis of musical works, understanding their content, stylistic features, and cultural context, are important.

The process of forming aesthetic taste in students is closely linked to the role of the teacher, who is not only a technical mentor but also a cultural guide. It is the teacher who, through individual lessons with future musicians, creates conditions for the development of emotional sensitivity and artistic vision, and forms the ability not only to perform music but also to interpret it in the context of emotional depth and cultural significance. Specifically, in individual lessons with instruments such as the bayan and piano, students learn to listen to and understand music on a deeper level, considering not only technical characteristics but also emotional and expressive aspects of the work.

A crucial role in this process is played by musical perception, which is the foundation for the development of musical-aesthetic taste. Lessons that allow students

to analyze and compare different interpretations of the same work contribute to the development of musical sensitivity, the ability to critically evaluate performances, and the formation of personal artistic judgment.

Moreover, individual lessons in instrumental performance are essential for developing students' technical and expressive skills, as each musical work has its own unique style and genre. Students need to immerse themselves deeply in interpreting the work, understanding its musical elements, and conveying its artistic image in their performance. To achieve this, it is important to develop the ability to work independently, plan practice sessions, critically listen to themselves, address technical aspects of performance, and also cultivate stage artistry.

Individual lessons also promote the development of musical versatility, as students have the opportunity not only to work on classical repertoire but also to explore contemporary musical works. This broadens their musical horizons, enriches their performance experience, and shapes their unique musical expression. An important aspect is also the development of polyphonic thinking and ensemble sensitivity, which are necessary for performing more complex musical pieces in future teaching activities.

In conclusion, individual lessons in instrumental performance play a crucial role in the professional preparation of future music education teachers, as they create the conditions for deep mastery of musical works, development of technical and artistic skills, and the formation of aesthetic taste and musical vision, all of which are essential for their future teaching careers. The cultivation of aesthetic taste and musical sensitivity in students forms the foundation for their ability not only to perform music but also to convey its beauty and significance to others, thereby contributing to the development of musical culture in society.

Keywords: *taste, aesthetic taste, musical taste, musical culture, spiritual culture, musical abilities, individual lessons in instrumental performance, future music education teachers.*

Постановка проблеми. Виховання естетичного смаку є важливим аспектом професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, оскільки він безпосередньо впливає на формування ціннісних орієнтацій особистості, здатність оцінювати та розуміти музичні твори, а також на їхню здатність передавати ці знання і почуття учням. Одним із основних етапів формування естетичного смаку є процес навчання на заняттях інструментально-виконавської майстерності. Зокрема, робота з такими інструментами, як баян або фортепіано, дає можливість майбутнім музикантам не лише освоювати технічні аспекти виконання, а й поглиблено відчувати та інтерпретувати музику, враховуючи її емоційну і художню складові.

У сучасному музичному навчанні, яке спрямоване на підготовку фахівців для педагогічної діяльності, постає проблема недостатньої уваги до розвитку естетичного смаку у студентів, особливо в контексті індивідуальних занять з інструментальної майстерності. Хоча технічна підготовка є основою виконавської діяльності, емоційне та естетичне сприйняття музики, здатність розуміти її художню сутність і передавати цю сутність через виконання залишаються недостатньо розвиненими у багатьох студентів.

Таким чином, виникає необхідність вивчення специфіки виховання естетичного смаку у майбутніх учителів музичного мистецтва на заняттях інструментально-виконавської майстерності, що дозволяє створити умови для формування не лише високої технічної майстерності, але й глибокого художнього і музичного сприйняття, що є важливим для їхньої подальшої професійної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі естетичного смаку в контексті структури особистості та її ставлення до навколишнього середовища присвячено дослідженням Л. Левчука [5] та В. Стрілька [14]. Питання естетичного виховання через музичне мистецтво розглядали О. Маленицька [6], Г. Падалка [11], О. Ростовський [12], М. Масол [7], О. Хом'як [15] та інші

дослідники. У сучасних філософсько-естетичних та психолого-педагогічних працях, зокрема у робота І. Зязюна [2], Л. Калініної [3], О. Лазаревсько [4], М. Миропольської [9], О. Рудницької [13] та інших, естетичний смак розглядається як універсальна, інтегральна, водночас індивідуальна характеристика особистості.

Проте, попри наявність широкого теоретичного підґрунтя, окремі аспекти проблеми залишаються недостатньо розробленими. Зокрема, мало досліджено процес формування естетичного смаку саме у майбутніх учителів музичного мистецтва в контексті занять з інструментально-виконавської майстерності. Недостатньо з'ясовано, яким чином виконавська практика – як художньо-практичний, емоційно забарвлений процес – сприяє розвитку індивідуального естетичного ставлення до музики, формуванню критеріїв оцінювання якості виконання та художнього змісту музичного твору. Також потребує подальшого вивчення питання взаємозв'язку між технічною підготовкою виконавця та розвитком його естетичної рефлексії.

Отже, потенційний внесок дослідження полягає в поглибленні наукового розуміння механізмів виховання естетичного смаку в майбутніх учителів музичного мистецтва саме в умовах інструментально-виконавської підготовки. Особливий акцент буде зроблено на методичних підходах та індивідуальних особливостей здобувачів, що впливають на якість естетичного розвитку в процесі інтерпретації музичних творів.

Мета статті – дослідити процес виховання естетичного смаку у майбутніх учителів музичного мистецтва на заняттях інструментально-виконавської майстерності.

Постановка проблеми. Для можливості повноцінно сприймати красу та мистецтво, людині необхідно мати особливу здатність – своєрідну естетичну чутливість. Саме вона дає змогу розпізнавати й відчувати прекрасне, оцінювати художню цінність мистецтва, відрізнити справжню естетичну якість від

вulgарного, потворного чи примітивного. Цю здатність називають естетичним смаком. Вперше термін «смак» у цьому значенні використав іспанський філософ Бальтасар Грасіан, визначивши його як одну з пізнавальних властивостей людини, що спеціалізується на сприйнятті краси й мистецтва. Він писав: «Смак – це здатність, подібна до інтелекту, але якщо інтелект прагне до істини, прихованої в предметі, то смак – до краси того ж предмета... Смак сприяє створенню художніх шедеврів і їх адекватному сприйняттю, відкриваючи в них прекрасне» [1].

Дослідниця О. Лазаревська смак визначає, як «... це одне з мотиваційних психічних якостей особистості, що постійно корелює її діяльність та уявлення про прекрасне» [4, с. 64].

Наявність естетичного смаку проявляється в гармонії внутрішнього світу людини та її зовнішньої поведінки, у здатності узгоджувати особисті духовні орієнтири із загальнолюдськими соціальними цінностями. Людина з витонченим смаком вирізняється глибиною особистості, здатністю до осмисленого вибору та оцінки культурних явищ.

Натомість відсутність естетичного смаку породжує всеїдність – безрозбірливе споживання культурного продукту, що свідчить про слабкий зв'язок з ціннісним контекстом культури та неспроможність відібрати саме ті елементи, які сприяють особистісному, моральному, професійному зростанню.

У цьому сенсі художній або естетичний смак виконує важливу ціннісну функцію: він допомагає орієнтуватися у світі мистецтва, зокрема музиці. У процесі естетичного сприйняття мистецького твору когнітивні та перцептивні механізми тісно переплетені, де провідну роль часто відіграють саме відчуття, інтуїція, емоційна чутливість.

Переживання відіграє ключову роль у процесі пізнання мистецтва – саме воно виступає як рушійна сила, що організовує та спрямовує ціннісне сприйняття. Через переживання в естетичній свідомості особистості

формується художня цінність, і саме в цьому виявляється його творча функція. Відчуття естетичної насолоди є потужним мотиватором розвитку потреби в красі та мистецтві.

Дослідниця О. Лазаревсько зазначає, що «музичний смак людини формується в неповторних умовах індивідуального розвитку кожної людини пов'язаний з інтелектуальним та емоційним розвитком індивіда, а також з деякими психофізіологічними його особливостями» [4, с. 65].

Музичний смак, як і загальний естетичний, не є вродженою характеристикою людини і не зводиться до елементарних психофізіологічних реакцій. Це соціально зумовлена здатність, яка розвивається впродовж життя, через освіту, виховання, культурне середовище.

Повноцінне розуміння поняття «музично-естетичний смак» можливе лише в контексті ширшого поняття «культура», що трактується як історично сформований рівень розвитку суспільства, а також – у вузькому значенні – як сфера духовного буття людини [15]. Саме в межах культурного простору формується й реалізується музичний смак як вияв естетичної свідомості.

Поняття «культура» тісно пов'язане з питанням цінностей в естетичному вихованні. Саме вищі цінності – життя, свобода, добро, істина, справедливість, любов – разом із художньо-естетичними категоріями, такими як краса, піднесене, прекрасне, стають основою формування особистості та входять до змісту освітнього процесу, зокрема музичної освіти [5].

Культура водночас відображає інформаційний потенціал суспільства. Інформація в цьому контексті – це сукупність засобів і форм, якими користується спільнота для підтримання характерного для неї внутрішнього порядку. Особливості цих засобів прямо впливають на спосіб організації суспільного життя, тому культура виступає як своєрідний індивідуальний «код» кожного суспільства.

Окрім того, культура є нормою діяльності – як колективної, так і індивідуальної, насамперед творчої. У цьому розумінні вона має імперативний характер, адже поняття «норма» завжди балансує між свободою й необхідністю, забезпечуючи механізми саморегуляції. Саме завдяки цим механізмам культура підтримує відносну рівновагу всіх складних зв'язків і структур у межах суспільства.

Музична культура – це невід'ємна складова загальної культури людства, яка охоплює систему цінностей, норм, традицій, смаків і форм музичного самовираження, що склалися в певному суспільстві або історичному періоді. Вона є результатом багатовікового розвитку музичного мистецтва й водночас активним чинником формування особистості, духовного світу людини, її естетичних і моральних орієнтирів.

Дослідниця Н. Міськова зазначає, що музична культура людини – це цілісне утворення, яке характеризується наявністю в людини глибоких музичних знань і вмінь виконувати музику, високою якістю музичного сприймання та емоційного переживання музичних творів, проявом вираженого прагнення до творчого самовияву у сфері музики та оцінного ставлення до неї [10, с. 174].

Музична культура включає як матеріальні (інструменти, ноти, записи, концертні зали), так і нематеріальні аспекти (знання, стилі, традиції виконання, музичні мови, жанри тощо). Вона охоплює професійне і народне мистецтво, академічну і популярну музику, традиції як окремих народів, так і світового музичного спадку.

Особливе місце в музичній культурі належить процесу слухання, інтерпретації та створення музики. Музика є засобом емоційного і духовного спілкування, вона здатна передавати змісти, які не завжди піддаються словесному оформленню. Завдяки цьому музика виконує важливі соціальні

функції: об'єднує, надихає, зберігає історичну пам'ять, формує національну ідентичність.

Музична культура формується у процесі виховання, освіти, міжкультурного обміну. Вона живе в репертуарі, у виконавських практиках, у слухацькому досвіді. Саме через неї людина навчається розуміти музику не лише як звукове явище, а як глибоко змістовну духовну практику.

Ми вважаємо, що центральною фігурою музичного процесу у майбутніх учителів музичного мистецтва, яка задає спрямованість розвитку, є композитор та викладач. Саме композитор створює художній зміст музичних творів, формує естетичне середовище, в якому розвивається слухацький і виконавський досвід здобувача. Творчість композитора є тим джерелом, через яке майбутній вчитель пізнає стилі, форми, жанри, виразові можливості музичної мови.

Викладач, у свою чергу, відіграє роль посередника між композиторським задумом і студентом, формує не лише технічні навички, а й глибоке розуміння музичного змісту. Він навчає сприймати музику як духовну і культурну цінність, розвиває естетичний смак, музичний смак, критичне мислення, здатність до творчої інтерпретації. Завдяки професійному і педагогічному впливу викладача, майбутній учитель музики засвоює не лише знання, а й формує систему цінностей, яка згодом стане основою його власної музично-педагогічної діяльності.

Таким чином, саме в тандемі композитора і викладача формується цілісна модель музичного виховання, яка забезпечує гармонійний розвиток особистості майбутнього педагога, його готовність до осмисленого й натхненного втілення музичного мистецтва в освітньому процесі.

Сформований музичний смак відкриває шлях до глибшого розуміння музично-поетичного змісту творів. Він дозволяє не лише розпізнавати красу музики, а й цінувати її емоційну глибину, змістовність, правдивість художніх

образів, щирість почуттів, а також майстерність використання виразних засобів. Важливо, що смак охоплює не лише раціональну оцінку, а й естетичне переживання, яке відіграє вирішальну роль у формуванні повноцінного художнього сприйняття та емоційної реакції на музику.

Розвинений музичний смак позитивно впливає на емоційну сферу особистості, стимулює творчу активність і формує здатність до інтерпретації музичного змісту на більш глибокому рівні. У здобувачів, що навчаються музиці, це сприяє усвідомленому вибору репертуару, більш виразному виконанню, а також розвитку педагогічного чуття у майбутній професійній діяльності.

Одним із ключових чинників формування музично-естетичного смаку є музичне сприйняття. Саме через активне, уважне та вдумливе слухання музики розвивається здатність до естетичної оцінки, формується індивідуальна музична свідомість. Це сприйняття не обмежується лише емоційною реакцією – воно включає в себе інтелектуальний аналіз, культурний контекст, асоціативне мислення та естетичне судження.

Таким чином, розвиток музичного смаку – це багаторівневий процес, у якому поєднуються слуховий досвід, емоційна чутливість, знання і культурна обізнаність. Завдання викладача – створити умови, за яких здобувач зможе не лише слухати музику, а й глибоко її розуміти, відчувати й осмислювати, що у підсумку сприятиме формуванню його цілісного музично-естетичного світогляду.

Індивідуальні заняття інструментально-виконавської майстерності (баян, фортепіано) є фундаментальною складовою професійної підготовки майбутнього музиканта-педагога. Саме в цьому форматі навчання створюються найсприятливіші умови для розвитку виконавських навичок, формування технічної свободи, музичного мислення та художнього смаку.

Під час таких занять відбувається глибоке занурення в інтерпретацію музичного твору, осмислення його стилістичних особливостей, жанрової природи, образного змісту. Викладач має можливість працювати зі студентом індивідуально, враховуючи його технічний рівень, музичні інтереси, особистісні якості та динаміку професійного зростання. Завдяки цьому забезпечується не лише засвоєння виконавського матеріалу, а й поступове розкриття творчого потенціалу.

Особливе значення в індивідуальних заняттях має формування навичок самостійної роботи: уміння аналізувати музичний текст, планувати практику, слухати себе критично, працювати над звуком, штрихами, фразуванням, динамікою. Важливу роль відіграє також виховання сценічної витримки та артистичності – якостей, що є необхідними для цілісного концертного виконавства.

У випадку з баяном і фортепіано, здобувач опановує не лише інструмент як засіб вираження, а й розвиває здатність до багатоголосого мислення, ансамблевого відчуття, гнучкої техніки, що дозволяє вільно володіти музичним матеріалом у різних стилях та жанрах. Індивідуальні заняття також сприяють поглибленому знайомству з репертуаром, включаючи як класичну, так і сучасну музику, що розширює музичний кругозір і формує виконавську універсальність.

Отже, індивідуальні заняття інструментально-виконавської майстерності, зокрема на таких інструментах, як баян і фортепіано, займають важливе місце в підготовці музикантів, оскільки вони створюють умови для глибокого освоєння репертуару, розвитку технічних і виразних навичок, а також формування естетичного смаку та творчого потенціалу. У процесі індивідуальної роботи викладач може максимально персоналізувати підхід, враховуючи особливості розвитку здобувача, його технічний рівень, інтереси та емоційну чутливість.

Одним із ефективних завдань є прослуховування одного й того ж твору, виконаного різними виконавцями, і порівняння їх інтерпретацій. Наприклад, здобувач може слухати Прелюдію №4 Шопена в виконанні відчизняних та сучасних піаністів, і розглянути:

- у чому відмінності в темпі, динаміці, фразуванні;
- як кожен виконавець передає емоційний зміст твору;
- яке виконання більш вражає і чому.

Цей підхід сприяє розвитку музичної чутливості, здатності оцінювати різні стилістичні трактування музики і формувати власні критерії художнього судження.

Іншим важливим аспектом індивідуальних занять є робота над розумінням художнього образу в музиці. Наприклад, вивчаючи «Осінній мотив» І. Шамо (фортепіано) або «Перекличка птахів» Ж. Рамо (баян), здобувач має:

- уявити художній образ твору і описати його словами;
- визначити музичні засоби, які передають цей образ (мелодика, тембр, ритм, динаміка);
- відтворити цей образ у власному виконанні.

Це завдання допомагає студенту розвивати здатність до глибокого емоційного сприйняття музики, передавати в своєму виконанні не тільки технічні, а й емоційні, образні аспекти твору.

Завдання, пов'язані з фразуванням і динамікою, допомагають студентам навчитися створювати власне бачення виконуваного твору. Наприклад, при роботі над творами Баха чи Шопена студент може змінювати фразування або динаміку в певних частинах твору для створення іншого настрою чи емоційної напруги. Це дозволяє формувати індивідуальне художнє бачення, яке виходить за межі механічного виконання нот. Індивідуальні заняття є основою для підготовки конкурсних і концертних програм. Здобувачі вчать твори, які

демонструють їх технічну майстерність, емоційну виразність і здатність до інтерпретації.

Наведені приклади занять з інструментально-виконавської майстерності, не лише забезпечують технічне вдосконалення, а й допомагають здобувачам глибше зрозуміти музику, розвиваючи їх естетичний смак і художнє мислення, що є необхідним для подальшої педагогічної та концертної діяльності.

Висновки. Музичний смак і естетична чутливість є ключовими компонентами в процесі формування професійної майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва. Вони не лише сприяють розвитку технічних навичок, а й допомагають у створенні глибокого емоційного і духовного зв'язку з музикою. Формування музичного смаку вимагає комплексного підходу, що включає не лише інтелектуальне осягнення, але й емоційне переживання та культурну обізнаність.

Індивідуальні заняття з інструментально-виконавської майстерності створюють найкращі умови для розвитку музичного смаку, адже дозволяють викладачу працювати з кожним здобувачем особисто, враховуючи його технічний рівень та творчі нахили. Ці заняття допомагають здобувачам глибше зрозуміти музичний твір, розвивати здатність до самостійної інтерпретації та передавати художній зміст через виконання.

Розвинений музичний смак сприяє формуванню творчої інтерпретації музичних творів, що є важливою складовою професійної діяльності майбутнього музиканта. Він відкриває шлях до глибшого розуміння музично-поетичного змісту творів, що в свою чергу позитивно впливає на розвиток емоційної чутливості, творчого мислення та здатності до педагогічної інтерпретації музики.

Отже, музична освіта, зокрема індивідуальні заняття, є необхідною основою для формування не лише професійних навичок, але й естетичного

смаку, що стає основою подальшої педагогічної та концертної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Список використаних джерел

1. Естетика: навчальний посібник / за ред. Л. Б. Мартиненко. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2016. 137 с.
2. Зязюн І. А. Естетичний досвід особи : формування і сфери вияву. Київ : Вища школа, 1976. 174 с.
3. Калініна Л. А. Розвиток естетичного смаку молодших школярів у діяльності аматорського дитячого театру ляльок : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.06 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2007. 21 с.
4. Лазаревсько О. Музичний смак як феномен музичної свідомості. Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Психологія. Вип. 68. Харків. 2023, с. 58-68.
5. Левчук Л. Т., Панченко В. І., Оніщенко О. І., Кучерюк Д. Ю. Естетика: підручник. 3-тє вид., допов. і перероб. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 520 с.
6. Маленицька О. А. Формування естетичного смаку старшокласників засобами народних звичаїв та обрядів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ін-т пед. АПН України. Київ, 1995. 23 с.
7. Масол Л. М. Художньо-педагогічні технології в основній школі: єдність навчання і виховання: метод. посіб. Харків: Друкарня Мадрид, 2015. 178 с.
8. Мельничук С. Г. Теорія і практика формування естетичної культури майбутніх вчителів (історико-педагогічний аспект). Кіровоград, 2006. 248 с.
9. Миропольська Н. Є. Мистецтво слова в структурі художньої культури учня : теорія і практика. Київ : Парламентське вид-во. 2002. 204 с.

10. Міська Н. Особливості формування музичної культури молодших школярів на сучасному етапі. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ. 2016. Вип. 2. С. 171–176.
11. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва : теорія і методика мистецтва. Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін : навч. посібник / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Київ : Освіта України, 2008. 272 с.
12. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2011. 640 с.
13. Рудницька О. Інтегративні зв'язки у викладання предметів художньо-естетичного циклу. Початкова школа. 2001. №5. С. 40.
14. Стрілько В. В. Формування естетичних смаків старшокласників у роботі загальноосвітньої школи. Харків : Колегіум, 2011. 252 с.
15. Хом'як О.А. Ретроспективний огляд проблеми виховання естетичного смаку в системі науково-культурологічного пізнання. Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Серія: Педагогіка. 2016, С. 115.